

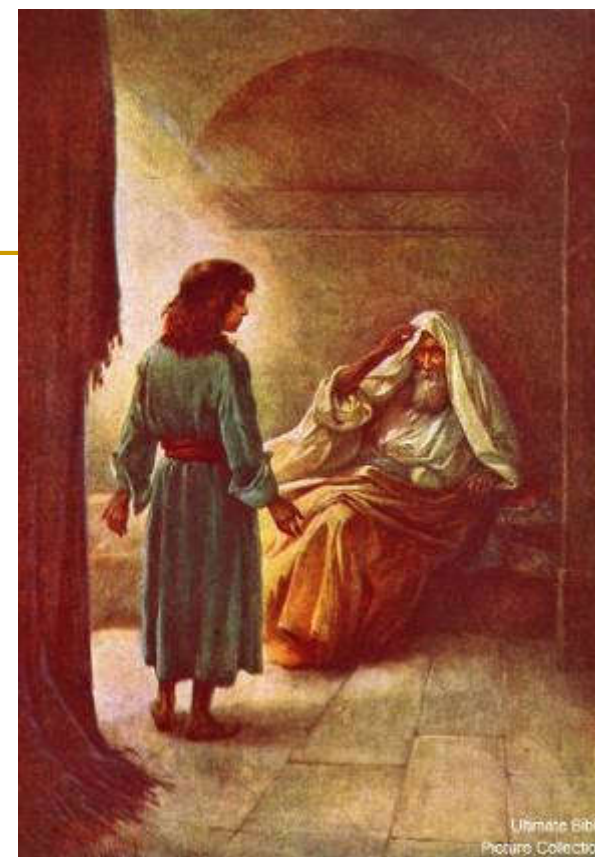

Biblijska teologija 1
amdg.eu/fer-bt1
biblijska.teologija@gmail.com

Zvanje proroka Samuela

1 Sam 3
u biblijskom kontekstu

Od majčine utrobe

- Majka polaže zavjet (1 Sam 1,11) – *kakav?*
- “Ako mi *daš* sina...
- ...*dat* ću ga יהוה”
 - Je li molitva uslišana (זכר *zākar* v11.19)?
- sjeti me se (v11) → sjeti je se (19)
 - Tko Samuelu daje ime (v20)?
- Majka:
 - “njegovo (je) ime Bog” שם *šem* + אל *'el*
 - Vjerna majka (v28)?
- Ispunja zavjet: “vraćam ga” (v28)

- Briga za sina u 2,19?
- Donosi mu veće odijelo (2,19)

Dječak Samuel

- ❑ Gdje je kao “mali”
(נער *ná'ar* 1 Sam 1,24)?
- ❑ usp. Izl 33,11; Jr 1,6
- u svetišću (v24)
 - ❑ Što je s njim u 2,11.18; 3,1?
- služi Gospodinu (3x)
 - ❑ Koliko puta Božji zov u 3,4–10?
- 4x (1 Sam 3,4.6.8.10)
 - ❑ Što čuje od Boga (3,11–14)? usp. 2,27–36
- sud za Elija (3,11–14) već najavljen u 2,27–36
(čovjek Božji rekao osobno): sinovi zastranili

Plodna pedagogija staroga svećenika

- ❑ “Evo me, zvao si me”
(1 Sam 3,5s.8) – *kome?*
- Eliju
 - ❑ Koji elementi iz 1 Sam 3,9 u v10?
- יהוה (v9 HB, Šarić)
– (tko ga zove)
- govori (v9s)
– (što će Samuel reći)
- Samuel spreman slušati (v9s)
- Priznaje se slugom (v9s)
 - ❑ Dolazak Božji u v10?
- “doći, stati” – pravi susret (v10)

Dublja struktura dijaloga

- Tko govori i kome?
 - u v1-9?
- Samuel + Eli → □ יהוה + Samuel
 - u v10–14?
- יהוה + Samuel → □ יהוה + Eli
 - u v15–18?
- Samuel + Eli → □ יהוה + Eli
- -----
 - u v19–21?
- יהוה + Samuel
 - 3 dijela i epilog – rezultat u 3,19:
- יהוה sa Samuelom (3,19)
 - Iz majčine i svećenikove u Božju školu

Rezultati

- יהוה se objavljuje (1 Sam 3,21) ⇔ v1
 - ⇔ izrijetka (3,1)
 - “Riječ Božja” (HB 3,21)
→ “riječ Samuelova” (4,1)
 - *Samuel autoritet: kome, kakav (3,20)?*
- “sav Izrael” (v20)
- istinski prorok: נביא ליהוה *nabi' ladonaj* (v20)
 - Prorok *Jahvin (KS), Gospodnji (Š.)* – koji pripada Bogu
 - *Samuel poziva u 7,3:*
- Vratite se svim srcem... upravite srce Gospodinu i njemu jedinom služite (7,3)
 - Funkcija u 7,6.15.17:
- Sudac (v6.15.17) – voditelj zajednice

Neuspjelo zvanje?

**Gideonov uspon i pad
(Suci 6-8)**

Božji poziv

- Uvod (Suci 6,1-10):
Što rade Izraelu u v4?
 - “uništavaju urod,
ne ostavljaju ništa”
 - Tko (6,3), rok (v1):
 - Midjan, Amalek, Istočnjaci
 - 7 godina
 - → v1-6 međunarodno
gospodarsko izrabljivanje,
potpuno
 - v8-10 teološki razlozi –
 - otkriva נביא *nabî'* (v8)
 - optužba u v10b?
 - “niste slušali moj glas”
- I. susret s Bogom (v11-24)
 - Preko posrednika (v11)
 - I izravno (v14)
 - ključna riječ: ישע *jāša'* 8x
6,14s.31.36s; 7,2.7; 8,22
 - “spasiti, pomoći u nevolji”

Početak s Bogom

- II. Kada? (Suci 6,25.27), što? (v25s)
 - još iste noći
 - podiže pravi žrtvenik
 - 6,27-32: početak djelovanja od teološke dubine
 - *Očev* oltar Baalu (6,25)
- III. Što Gideonu čini Duh u 6,34?
 - *odjeven* Duhom **לַבָּשׁ** *lābaš* (6,34)
 - Plod: što radi Gideon? (v34s)
 - okuplja rod (v34)
 - pleme (v35)
 - i druga tri plemena (v35)
 - → javno, protiv vanjske nevolje
- Još 3 susreta s Bogom

Božji znakovi

- 1. znak: u **6,20s**
 - ljevanica i paljenica pod hrastom (6,20s)
 - Gideon provjerava u 6,17:
 - “Ako sam našao milost...”
- Runo: (2. znak) **6,36-38** – (3. znak) **6,39s**
 - 2. samo vuna skuplja rosu (6,36-38)
 - 3. samo vuna ostaje suha (v39s)
 - Gideon provjerava u 6,36:
 - “Ako zaista hoćeš...”
- smanjena vojska – koliko ljudi u **7,3? U 7,8?**
- 4. znak: od 32.000 ostaje 10.000 (7,3)
- 5. znak: ostaje 300 (7,6.8)
- Božja pedagogija –
 - 2x “previše ljudstva” (7,2.4) – razlog u v2?
 - Moguća oholost
- 6. san u midjanskom taboru (7,13)
 - Kruh ruši šator (v13)
- Tumačenje u 7,14?
 - “Gideonov mač”
- Reakcija Gideonova u 7,15?
 - klanja se (v15)
 - priznaje Božju moć (יהוה)

Problemi

- *Rezultati u Suci 8,27b:*
- **Idolopoklonstvo (8,27b):**
“sav Izrael bludi”
 - יהוה vama (v23), meni zlato (24-26)
 - Posljedice: Gideonov sin ubija braću (9,5)
 - *Koji osjećaj u početku (6,27)?*
- **strah (6,27) – tako i u 7,10:**
- **kod izviđanja, Bog zna (7,10)**
 - *Gdje se iznevjerio? (8,4.15-17.20)*
- **Prešao granicu (8,4) – “spasiti Izrael” (6,14)**
- **Osveta nad Sukotom i Penuelom (8,15-17)**
- **Tjera sina na ubijanje (8,20)**

- *U čemu je problem?*
- **Od sredine c7**
prestaje
komunikacija s
Bogom

“Koga da pošaljem?”

Zvanje proroka Izaije u

Iz 6

Prorokovo zvanje

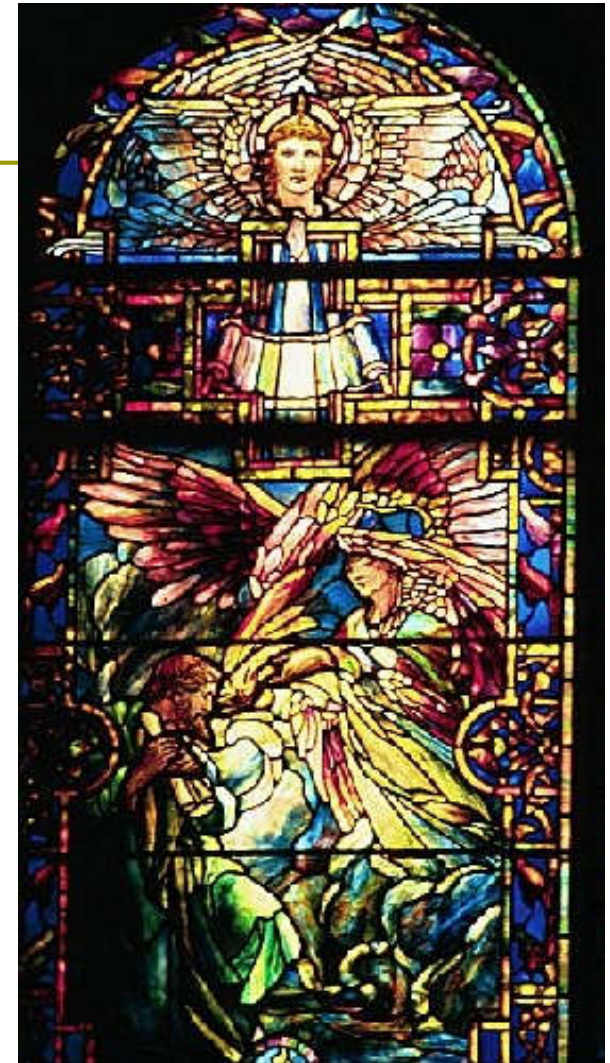
- Na početku “velikih proroka”
 - Koga Izaija vidi u **Iz 6,1.5?**
- “Vidio sam Gospodina” (v1), יהוה (v5)
 - Kakvu funkciju ima Bog u **v5?**
- *kralj*: 6,5 ← 6,1 מַלְאֲכַי *mālak*
 - Gdje se zbiva zvanje? (**v1.4**)
- Svetište (v1); hram (v4)
 - *Prigovor* (**v5**):
- “čovjek nečistih usana” (v5)
 - *Znak* (**v6s**):
- Užareni ugljen do usana (v6s)

- 2x נגה *dosegnuti* (v7)
 - *Nalog* (Iz 6,8s):
- “Koga da pošaljem?... Idi i reci!” (v8s)
 - *Nevolja* (u kontekstu 5,26):
- “narod daleki hita” (v26)
 - *Potpورا*:
- Silno viđenje u 6,1–4

Nečistoća i očišćenje

- Tko ima “nečiste usne” u **Iz 6,5**?
- Prorok i narod (v5) –
“zagađena” komunikacija
 - Tumačenje za znak u **v7**?
- Oproštenje=pomirenje: כפר *kipper*
“pokriti” (v7) – usp. Lev 4.16
 - hrv. “pokriti dugove”, “pokrovitelj”...)
- שלח *šalah* poslati (2x v8)
i הלך *halak* ići (**v8.9**)
 - “Koga da pošaljem?” – “Pošalji mene!”
 - “Tko će poći?” (v8) – “Idi!” (v9)
- “*nam*” (v8)?
 - božansko zajedništvo (Post 1,26) – serafi (Iz 6,2.6), vojske (v3.5)

The call of Isaiah, Union
Congregational Church Montclair,
Tiffany Studios

Proročka zadaća

- Teška zadaća
 - dvostruka Iz 6,9.10
 - riječ (v9):
- slušajte, gledajte
 - nemojte razumjeti (v9)
 - “Ispunja se Izaijino proroštvo...” (Mt 13,14)
 - djelo (v10):
- *Zamasti srce, otežaj uši, zalijepi oči*
 - A Izaija: vidi, čuje, razumije
- “Do kada” (6,11)?
- Do opustošenja (6,11)

- Na kraju u 6,13 ←
usp. 3x *qadôš* iz v3
- “sveto sjeme” (6,13) =
odsaj Božje svetosti iz 6,3